

BESLISVOORSTEL RAAD LAREN

Besluitvormend orgaan

Gemeente Laren – Gemeenteraad

Gemeentecode

Laren.

Onderwerp

Aanvulling scenario's onderwijshuisvesting.

Portefeuillehouder

Groot, F.K. de

Openbaar

In bijlage 1 bij het voorstel zijn de volledige financiële gegevens opgenomen. Op deze bijlage wordt op grond van art. 55 van de Gemeentewet geheimhouding opgelegd. De grond van geheimhouding is gebaseerd op de economische of financiële belangen van de gemeente. Bij openbaarheid van deze gegevens kan de gemeente namelijk financieel nadeel ondervinden bij aanbestedingen van de projecten uit het Integraal Huisvestingsplan. Opheffing geheimhouding niet eerder dan 31-12-2028, maar uiterlijk na afronding van alle projecten uit het plan.

Korte inhoud

De gemeente is verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting. Daarvoor zijn verschillende scenario's met de scholen voorbereid. In een raads werkgroep zijn die besproken en is geconcludeerd dat aanvullende scenario's wenselijk zijn. Met dit raadsvoorstel wordt die aanvullende opdracht vastgelegd. Pas als alle gevraagde scenario's in beeld zijn worden definitieve keuzes gemaakt.

Besluiten

1. Een onderzoeksoopdracht vast te stellen om de haalbaarheid (voor- en nadelen) van de scenario's "gezamenlijke nieuwbouw Larense Montessorischool en OBS de Ploeg", "gezamenlijke nieuwbouw Larense Montessorischool en Gooische School" en "elders huisvesten groepen Scheper" nader te onderzoeken, in aanvulling op de reeds onderzochte scenario's.
2. Daarbij ook verschillende mogelijkheden voor tijdelijke huisvesting nader uit te werken, incl. financiële vertaling en tijdpad.
3. De uitvoering van de renovatie van de Gooische School tegelijkertijd al voor te bereiden, en daarbij mogelijkheden, kosten en fasering in beeld te brengen.
4. Het college te verzoeken met de schoolbesturen in gesprek te gaan over het maken van afspraken over de minimale en maximale schoolgrootte.

Aanleiding voorstel

In het coalitieakkoord Laren 2022–2026 is de ambitie opgenomen om te komen tot een volwaardig Integraal Huisvestingsplan (IHP) onderwijs. Gemeente en schoolbesturen zijn vanaf begin 2023 in nauw overleg om tot een gezamenlijk gedragen IHP te komen. Door middel van haalbaarheidsonderzoeken zijn de voorkeursscenario's per schoolgebouw bepaald (zie bijlage 1).

De opgave voor de komende 5 tot 10 jaar is om de schoolgebouwen die aan het einde van hun technische levensduur zijn, te renoveren, nieuw te bouwen of te vervangen. Het gaat om 6 projecten, waarmee in totaal een investeringskrediet van 33,44 miljoen euro is gemoeid.

Op 24 januari jl. zijn het proces tot nu toe en de belangrijkste uitkomsten van de haalbaarheidsonderzoeken gepresenteerd aan de leden van de commissie M&F. In deze bijeenkomst zijn veel vragen gesteld en werd duidelijk dat de raadsleden graag nader inhoudelijk willen worden betrokken. Naar aanleiding hiervan is een raadswerkgroep in het leven geroepen. De raadswerkgroep begeleidt het college van B&W bij de verdere uitwerking van het integraal huisvestingsplan Onderwijs richting de besluitvorming. Inmiddels hebben verschillende bijeenkomsten plaatsgevonden. Naast een verdiepingssessie en een financiële sessie hebben werkbezoeken aan alle schoolgebouwen plaatsgevonden. De leden van de raadwerkgroep zijn kritisch over de (samen met de schoolbesturen) geformuleerde voorkeursscenario's en vragen zich af in hoeverre deze ook voor de gemeente in alle gevallen wenselijk zijn. Het gaat er dan met name om in hoeverre door samenvoeging van scholen een schoollocatie kan worden vrijgespeeld voor herontwikkeling. De raadswerkgroep adviseert om aan de raad voor te stellen opnieuw met de schoolbesturen in gesprek te gaan en aanvullende huisvestingsscenario's te onderzoeken.

Doel

In aanvulling op de met de schoolbesturen geformuleerde voorkeursscenario's aanvullende huisvestingsscenario's onderzoeken.

Toelichting besluit (argumenten)

1.1 De leden van de raads werkgroep willen nader onderzoeken in hoeverre gezamenlijke huisvesting van de Gooische School en de Larense Montessorischool haalbaar is.

Het voorkeursscenario voor de Larense Montessorischool is renovatie van het monumentale deel en vervangende nieuwbouw voor de overige vleugels.

Voor De Gooische School is renovatie het voorkeursscenario.

De leden van de raads werkgroep hebben aangegeven gezamenlijke huisvesting van de Larense Montessorischool en de Gooische School op 1 locatie nader te willen onderzoeken.

1.2 De leden van de raads werkgroep willen nader onderzoeken in hoeverre gezamenlijke huisvesting van OBS de Ploeg en de Larense Montessorischool haalbaar is.

Het voorkeursscenario voor de Larense Montessorischool is renovatie van het monumentale deel en vervangende nieuwbouw voor de overige vleugels.

Voor OBS de Ploeg is vervangende nieuwbouw op de huidige locatie, inclusief woningbouw het voorkeursscenario.

De leden van de raads werkgroep hebben aangegeven gezamenlijke huisvesting van de Larense Montessorischool en OBS de Ploeg nader te willen onderzoeken. De voorkeur vanuit de raads werkgroep is om te onderzoeken in hoeverre beide scholen gezamenlijk in vervangende nieuwbouw kunnen worden gehuisvest op de locatie van OBS de Ploeg.

1.3 De leden van de raads werkgroep willen nader onderzoeken in hoeverre de groepen van de Binckhorst, die nu in de Scheper zijn gehuisvest, op een alternatieve locatie buiten de Scheper kunnen worden ondergebracht.

De leerlingen van de Binckhorst St. Jan zijn gehuisvest op 2 locaties, namelijk de Binckhorst St. Jan 1.0 (hoofdgebouw) en de Binckhorst St. Jan 2.0 (de Scheper). In de Scheper zitten 4 groepen onderwijs. Het voorkeursscenario voor beide locaties is renovatie. De leden van de raads werkgroep hebben aangegeven nader te willen onderzoeken in hoeverre alternatieve huisvesting voor de groepen van de Binckhorst St. Jan buiten de Scheper haalbaar is.

Vanuit gemeentelijk perspectief is het wenselijk om nader te onderzoeken in hoeverre de onderwijsgroepen, die nu in de Scheper zitten, elders kunnen worden gehuisvest. Omdat het maar om 4 groepen onderwijs gaat is het goed mogelijk deze elders te huisvesten, bijvoorbeeld in College de Brink. Samenvoeging van beide scholen zou ook kunnen worden gerealiseerd bij de Binckhorst 1.0., bijvoorbeeld door een uitbreiding op het schoolplein. Door de locatie de Scheper vrij te spelen, komt er ruimte voor herontwikkeling. Verder zijn kosten te besparen door de renovatie van de Scheper te laten vervallen.

1.3 In het aanvullend onderzoek zal er aandacht zijn voor een brede afweging van de scenario's.

Het is van belang naast economische afwegingen ook onderwijskundige afwegingen mee te nemen in het aanvullende onderzoek. Het gaat dan o.a. om de spreiding van onderwijslocaties en de verbinding van de school met de omgeving. Deze kwalitatieve elementen zijn in de raadswerkgroep ook benoemd.

2.1 De leden van de raadswerkgroep vinden het belangrijk de kosten voor tijdelijke huisvesting zo laag mogelijk te houden.

De leden van de raadswerkgroep hebben in de verschillende sessies benadrukt dat het van belang is de kosten voor tijdelijke huisvesting zo laag mogelijk te houden. Uitgangspunt in het voorliggende IHP is dat de tijdelijke huisvesting voor het primair onderwijs (gedurende de verbouwingen op de scholen) plaats vindt in College de Brink. Er zijn in het voorliggende IHP echter geen bindende afspraken gemaakt over de tijdelijke huisvesting in College de Brink. Het is dan ook zaak nu de concrete mogelijkheden voor tijdelijke huisvesting (huur lokalen, koop lokalen, verbouwing ruimte College de Brink) en hieraan verbonden kosten en tijdspad nader in beeld te brengen.

2.2 Er is vooralsnog geen ruimte om leerlingen tijdelijk te huisvesten in College de Brink.

De met de schoolbesturen overeengekomen planning voor de uitvoering van de voorkeursscenario's is opgenomen in de oplegnotitie (bijlage 1). De start van de uitvoering van fase 1 van de renovatie van de Gooische School staat gepland voor september 2024. Het schoolbestuur heeft aangegeven dat voor de aanstaande verbouwing voor 20 weken tijdelijke huisvesting nodig is. Vooralsnog is er in College de Brink echter geen ruimte om de leerlingen tijdelijk te huisvesten, omdat hiervoor eerst verbouwd moet worden. Dit zou betekenen dat er noodlokalen op het plein moeten worden geplaatst. De kosten hiervoor worden geraamd op 130.000 euro. In de begroting van de kosten van het IHP is echter geen rekening gehouden met de kosten van noodlokalen, aangezien wordt uitgegaan van tijdelijke huisvesting in College de Brink. Om genoemde redenen wordt voorgesteld om fase 1 van de renovatie op te schuiven, in ieder geval totdat er uit het aanvullend onderzoek van ICS adviseurs volgt wat de mogelijkheden voor tijdelijke huisvesting zijn.

3.1 Fase 1 van de renovatie van de Gooische School staat bovenaan de lijst om uit te voeren.

De start van de uitvoering van fase 1 van de renovatie van de Gooische School staat al gepland voor september 2024. Er ligt inmiddels al een offerte van het schoolbestuur. Vanuit de toezichthoudende rol van de gemeente moet deze nog worden getoetst. De benodigde expertise hiervoor (de toetsing vereist specialistische kennis die niet binnen de BEL Combinatie beschikbaar is) moet nog worden ingewonnen. Pas nadat de besluitvorming over het IHP in de gemeenteraad heeft plaatsgevonden kan de uitvoering daadwerkelijk gaan starten. Om het project toch zo snel mogelijk te kunnen

uitvoeren is het wenselijk om vooruitlopend op de besluitvorming de uitvoering van de renovatie al zoveel mogelijk voor te bereiden.

4.1 De leden van de raadswerkgroep vinden het belangrijk om met de schoolbesturen afspraken te maken in het kader van het IHP om voorzienbare ruimtetekorten te voorkomen.

De raadswerkgroep is van mening dat de gemeente moet streven naar het zo optimaal mogelijk faciliteren van het onderwijs, waarbij zowel leegstand als ook ruimtetekort voorkomen moet worden. In het geval van ruimtetekort bestaat een wettelijke verplichting voor de gemeente het tekort op te lossen. De raadswerkgroep pleit ervoor dat gemeente en schoolbesturen in het kader van het IHP ernaar streven om inhoudelijk goede afspraken te maken om voorzienbare ruimtetekorten te voorkomen. Voor het oplossen van leegstand zijn het verwijzen (gebruik van ruimteoverschotten door andere scholen met een ruimtetekort) naar en/of het in medegebruik geven of verhuren van ruimten reële mogelijkheden. Hiernaast willen de leden van de raadswerkgroep nader onderzoeken in hoeverre er afspraken zijn te maken over maximale schoolgrootte in het basisonderwijs.

Duurzaamheid

Een belangrijk onderdeel van het IHP is de verdere verduurzaming van de schoolgebouwen. Overwegingen over duurzaamheid, in het bijzonder energieverbruik, worden in de definitieve keuzes meegewogen.

Vastgesteld wettelijk- en beleidskader

- wet Primair Onderwijs
- Wet op het voortgezet onderwijs
- Leerlingenprognose 2022
- Verordening huisvesting onderwijs gemeente Laren 2022

Relatie BEL-gemeenten en BEL Combinatie

n.v.t.

Kanttekeningen

0.1 Het college is gehouden aan de wettelijke taak om in onderwijshuisvesting te voorzien.

De vrijheid om keuzes te maken is beperkt, het is een wettelijk omschreven taak, waar de gemeente middelen van het Rijk voor krijgt. Dat betekent dat niets doen geen optie is. Het is daarbij wenselijk om oplossingen te vinden die door gemeente én scholen gedragen worden om tot succesvolle uitvoering te komen.

1.1 Bij het schoolbestuur Talent Primair en schooldirecties is er geen draagvlak voor dit scenario.

Met alle schoolbesturen en ICSadviseurs is een lang en zorgvuldig proces doorlopen om tot de uiteindelijke voorkeursscenario's te komen. In een eerder stadium van het haalbaarheidsonderzoek is voor beide scholen het scenario "vervangende nieuwbouw door samenvoeging OBS de Ploeg en Larense Montessorischool" al onderzocht. In de verdere uitwerking bleek echter dat bij het schoolbestuur en de schooldirecties geen draagvlak is voor dit scenario. Als we vanuit de gemeente hierop terugkomen valt er weerstand bij het schoolbestuur te verwachten. Nog meer weerstand zal er zijn bij de school zelf. Een verplaatsing van de school naar een andere locatie wordt door leraren en leerlingen van de LMS pertinent afgewezen. De scholen zijn tevreden met hun huidige locatie en hebben hun identiteit verbonden aan hun locatie. Als beide scholen op één locatie worden gehuisvest zal dit verdwijnen. Omdat het 2 scholen van eenzelfde schoolbestuur (Talent Primair) zijn, zal bovendien ook een fusie moeten plaatsvinden.

Te verwachten valt dat het schoolbestuur niet zal meewerken aan een samenvoeging. Omdat het schoolbestuur juridisch eigenaar is van de gebouwen, kan de gemeente een schoolbestuur ook niet dwingen om een locatie te verlaten. In het geval dat de gemeente vervolgens besluit de benodigde renovatie/vervangende nieuwbouw niet te bekostigen dreigt een juridische claim vanuit het schoolbestuur om de gemeente aan haar wettelijke zorgplicht te houden.

2.1 Bij het schoolbestuur Alberdingk Thijm Scholen en de schooldirectie is er weinig draagvlak voor dit scenario.

Met alle schoolbesturen en ICSadviseurs is een lang en zorgvuldig proces doorlopen om tot de uiteindelijke voorkeursscenario's te komen. In een eerder stadium is voor deze locaties een alternatief scenario onderzocht, namelijk "Renovatie en uitbreiding hoofdlocatie schoolgebouw RK Binckhorst St Jan". In dit scenario zou met een uitbreiding op het schoolplein van de hoofdlocatie huisvesting voor de groepen uit de Scheper worden gerealiseerd. Bij zowel schoolbestuur als schooldirectie was er weinig draagvlak voor dit scenario, voornamelijk omdat het schoolplein hierdoor erg zou verkleinen.

4.1 Afspraken maken over minimale en maximale schoolgrootte is alleen zinvol als alle schoolbesturen meewerken.

Afspraken maken over maximale schoolgrootte is alleen zinvol als alle schoolbesturen meewerken. Vooralsnog lijkt daar geen consensus over. In regionaal verband is meerdere malen voorgesteld om een aannamebeleid in te voeren, maar niet alle schoolbesturen willen hieraan meewerken.

Financiën

Aan het onderzoeken van de aanvullende scenario's door adviesbureau ICS zijn kosten verbonden. In de bestaande budgetten in de begroting zijn hiervoor middelen beschikbaar.

Aan dit voorstel zijn op dit moment verder niet direct financiële consequenties verbonden. Wanneer de gesprekken met de schoolbesturen ertoe leiden dat de voorkeursscenario's wijzigen heeft dit uiteraard wel financiële gevolgen. Bij de nadere uitwerking hiervan worden ook de financiële consequenties inzichtelijk.

Begrotingswijziging nodig?

Nee

Uitvoering & Communicatie

Afgelopen 13 mei zijn alle schoolbesturen in een bestuurlijk overleg geïnformeerd over de vertraging in de besluitvorming IHP en is de wens om aanvullende scenario's te onderzoeken alvast aangekondigd.

Als de gemeenteraad instemt met het voorstel zal het college van B&W aan de hand van de opdracht van de raad in gesprek gaan met de betreffende schoolbesturen over de alsnog te onderzoeken scenario's en deze nader uitwerken. De planning ziet er als volgt uit.

- 26 Juni – Besluitvorming in gemeenteraad om onderzoeksopdrachten vast te stellen.
- Juli/Augustus – Individuele overleggen met betrokken schoolbesturen over alsnog te onderzoeken scenario's.
- Juli/Augustus/September – Nader uitwerken scenario's, incl. financiële consequenties, en mogelijkheden/tijdpad tijdelijke huisvesting in College de Brink door ICSAdviseurs.
- September/oktober – Bespreken uitgewerkte scenario's met raadsleden in werkgroep IHP.
- Oktober – Vaststellen definitieve voorkeursscenario's met alle schoolbesturen in bestuurlijk overleg
- November/December – Besluitvorming in gemeenteraad

Bijlagen

Concept raadsbesluit

1. Bijlage 1 – Oplegnotitie ICS en aanvulling notitie werksessie raads werkgroep IHP 22 april jl. [GEHEIM]

Stellers

M. van Osch

Registratiedatum

27 mei 2024